من نام عن عدوه انبهته المکاید

هر کس از دشمن خود غافل شود دسیسه‌ها او را به خود آورد.

خبر

همه ما مدیون مجاهدت‌های شهیدان مرزبانی هستیم

تولیت آستان قدس رضوی با حضور در منزل سرباز شهید «رضا رضوانی» با خانواده این شهید مرزبانی که ۲۵ آبان ماه امسال حین پایش و کنترل مرزهای شرقی کشور به درجه رفیع شهادت نائل آمده بود، دیدار و گفت‌وگو کرد.

به گزارش آستان‌نیوز، حجت‌الاسلام والمسلمین احمد مروی در این دیدار ضمن عرض تبریک و تسلیت به خانواده شهید رضوانی گفت: فرزند شما در لباس مقدس مرزبانی از وطن و در راه حفاظت از امنیت کشور به درجه رفیع شهادت نائل آمد که افتخار بزرگی است و همه ما مدیون تلاش‌ها، شجاعت‌ها و مجاهدت‌های این شهید و دیگر شهیدان عزیز مرزبانی هستیم.

تولیت آستان قدس رضوی افزود: این شهید بزرگوار که امانت خدا نزد شما بود، جان خود را در راه انقلاب، اسلام و امنیت کشور فدا کرد و خداوند این امانت را به بهترین شکل ممکن، در قامت یک شهید از شما پس گرفت.

حجت‌الاسلام والمسلمین مروی ادامه داد: خون این شهیدان که در راه اسلام ریخته شده است، هدر نخواهد رفت و شما خانواده داغدار شهدا نیز که سختی‌ها و ناراحتی‌های بسیاری را متحمل شده‌اید و با صبر و بردباری، تسلیم مقدرات الهی و راضی به رضای الهی هستید، نزد خداوند متعال اجر و قرب بسیاری دارید.

وی افزود: امام حسین(ع) در لحظات آخر واقعه عاشورا، که همه اصحاب و یارانشان به شهادت رسیده بودند، فرمودند: «خدایا، راضی‌ام به رضای تو»، ما نیز به تأسی از ائمه اطهار(ع) و حضرت اباعبدالله(ع) باید صبر پیشه کنیم و راضی به رضای حق تعالی باشیم.

تولیت آستان قدس رضوی در ادامه گفت: خداوند پاداش این صبر و بردباری را به شما خانواده شهدا عطا خواهد کرد و اولین پاداش شما در قیامت این است که در درگاه الهی در مقام خانواده شهید حاضر خواهید شد و جایگاهی رفیع خواهید داشت.

حجت‌الاسلام والمسلمین مروی پس از دیدار با خانواده این سرباز شهید در منطقه حاشیه شهر مشهد و کسب اطلاع از فعالیت شهید رضوانی و پدر بزرگوارش در نانوایی محل سکونت، دستور داد به یاد آن شهید پخت روزانه نانوایی محل در یک روز با هزینه آستان قدس رضوی و به صورت صلواتی بین ساکنان منطقه توزیع شود.

شایان ذکر است پیکر مطهر شهید رضا رضوانی که حین پایش و کنترل نوار مرزی در استان سیستان و بلوچستان به شهادت رسیده بود، ۲۸ آبان ماه همراه با پیکرهای مطهر شهیدان دانیال رضازاده و حسین زینال‌زاده در مشهد مقدس تشییع و پس از طواف و اقامه نماز در حرم مطهر رضوی، در روستای رضوان به خاک سپرده شد.

نکته ها

حجت‌الاسلام محسن قرائتی

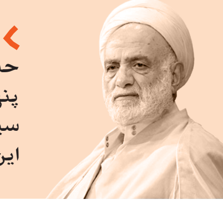

اگر عاقلی، نیت خالص کن

حدیث داریم که شرک از راه رفتن مورچه روی سنگ سیاه، پنهان‌تر است. این خیلی مهم است. این آقا در هیئت خودش خوب سینه می‌زند، اما هیئت دیگران که می‌رود چطور سینه می‌زند؟ این آقا برای محله خودش، نزد من آمده می‌گوید: می‌خواهم یک مسجد در روستایی که پدرم زندگی می‌کرده بسازم. کنار جاده! گفتم: آقاجان این جاده در روز چند تا مسافر دارد؟ ما الان جاده‌هایی داریم ساعتی هزار تا ماشین رد می‌شود، آنجا مسجد می‌خواهیم. می‌گوید: نه، مسجد من باید در روستای پدرم باشد که مردم بگویند پسر فلانی مسجد را ساخت. گفتم: اگر می‌خواهی بسازی برو بساز، با من مشورت نکن چون من الان در اخلاص تو شک دارم. شما اگر می‌خواهی مسجد بسازی، بگو کدام جاده نیازش بیشتر است؟ نیاز را ببین. حدیث داریم «إنْ كُنْتَ عَاقِلاً فَقَدِّمِ الْعَزِيمَةَ الصَّحِيحَةَ وَ النِّيَّةَ الصَّادِقَةَ» (بحار الانوار/ ج۷۳/ ص۳۰۱) اگر عاقلی، نیت خالص کن. واقعاً هم همین‌طور است.

آدم وقتی می‌نشیند، فکر می‌کند چرا برای دنیا کار کنیم. بگذارید سیمای دنیا را بگوییم. شما اگر برای پول کار کنی ۳۰ سال خدمت می‌کنی، ۲۰ سال هم بازنشسته، می‌شود ۵۰ سال، ۵۰ تا ۱۲ ماه می‌شود ۶۰۰ ماه، ۶۰۰ تا ۱۰۰ هزار تومان می‌شود ۶۰ میلیون! اگر برای پول کار کنی اگر ماهی ۱۰۰ هزار تومان پس‌انداز کنی، ۶۰ میلیون می‌شود. چه دادی؟ ۵۰ سال. ۳۰ سال سر کار بودم و ۲۰ سال هم بازنشسته. ۵۰ سال عمر دادم و یک آپارتمان گرفتم. آدم عاقل می‌آید ۵۰ سالش را به یک آپارتمان بفروشد؟ این برای پولش! اما شهرتش، من می‌خواهم فوتبالیست درجه یک شوم. می‌خواهم همه ایران مرا بشناسند، همه دنیا بشناسند، هیمالیا می‌شوی! کوه هیمالیا را همه دنیا می‌شناسند. یعنی واقعاً می‌خواستی ۵۰ سال جوانی‌ات را خرج کنی، هیمالیا شوی؟ این عقل است؟ نه من می‌خواهم کاری کنم که در خیابان که راه می‌روم همه مرا نگاه کنند. خوب یک فیل راه برود نگاهش نمی‌کنند؟ یک فیل هم راه برود نگاهش می‌کنند. امام می‌گوید: اگر عاقل هستی از این‌ها دل بکن؛ اگر عاقل هستی. من می‌خواهم زن و بچه‌ام خوش باشند. خوب است خوش باشند، منتها از راه حرام؟ از راه حلال هر چه بتوانی زن و بچه خوش باشند خوب است. زندگی‌شان را در رفاه تأمین کن. حدیث داریم اگر عاقل هستید، نیت‌هایتان را درست کنید.

نقد و نظر

فرمانیان در نشست نقد و معرفی کتاب «مذاهب در ایران» عنوان کرد

چالش‌های پیش روی پژوهش در حوزه مذاهب

فرمانیان در نشست نقد و معرفی کتاب «مذاهب در ایران» گفت: بخش مذاهب آن‌قدر گسترده است که برای متخصص شدن در آن، باید سالیان سال مطالعه کرد. طیف‌های مختلف، برداشت‌های مختلفی از شیعه مطرح می‌کنند به همین خاطر، پژوهش در این زمینه واقعاً سخت است.

به گزارش خبرگزاری کتاب ایران(ایبنا)، نشست نقد و معرفی کتاب «مذاهب در ایران» با حضور مهدی فرمانیان و محمود ویسی دو عضو هیئت علمی دانشگاه بین‌المللی ادیان و مذاهب و احمد شفیعی‌نیا معاون پژوهشی دانشگاه، ۶ آذر ۱۴۰۱ در دانشگاه بین‌المللی ادیان و مذاهب برگزار شد.

فرمانیان در ابتدای نشست بیان کرد: بنده از سال ۱۳۷۶ به صورت تخصصی وارد مرکز مطالعات ادیان و مذاهب قم شدم و به‌طورتخصصی بخش مذاهب را انتخاب کردم.

وی درباره انگیزه‌هایش برای نوشتن کتاب گفت: احساس کردم جای تفسیری شفاف و بدون زاویه از مذاهب خالی است و برای همین، انگیزه اصلی‌ام این بود در مقابل فضای شایعات بسیار زیاد که هر حرفی عنوان می‌شود و هیچ کس به دنبال حق و باطل و اشتباهات نیست، این کتاب را بنویسم. سفرهای زیادی به شهرستان‌ها و استان‌های کشور رفتم. ۳۰ سفر به سیستان و بلوچستان و ۲۰ سفر به استان‌های غربی داشتم. هرچند بخشی از این جلسات برای تدریس و نشست‌های علمی بود اما در چندین سفر نیز تحقیقات میدانی داشتم؛ با این حال همچنان فکر می‌کنم تصویری صحیح و جامع ارائه نداده‌ام.

وی اضافه کرد: بخش مذاهب آن‌قدر گسترده است که برای متخصص شدن در آن باید سالیان سال مطالعه کرد. طیف‌های مختلف، برداشت‌های مختلفی از شیعه مطرح می‌کنند، به همین خاطر پژوهش در این زمینه واقعاً سخت است، به‌خصوص مذاهب که باید مطالعات میدانی زیادی انجام شود. این کتاب تنها برای بنده نیست و متخصصان زیادی در نوشتن آن به من کمک کرده‌اند. امیدوارم در نوبت‌های بعدی چاپ این کتاب، ویرایش بهتری انجام شود و کتاب بهتری را نسبت به کتاب اول ارائه دهیم.

شفیعی‌نیا به عنوان دیگر سخنران این نشست بیان کرد: اول بودن گاهی شامل اشتباهات می‌شود اما خود اول بودن جای قدردانی دارد. پژوهش در زمینه مذاهب با توجه به مداخل زیاد و موضوعات متنوعی که وجود دارد، برای کسی که مطلب را می‌نویسد و محقق، بسیار سخت است. معمولاً ناقد راحت‌تر با کتاب برخورد می‌کند و همه مطالب را یک جا می‌بیند. به عقیده من باید نقدها در طول زحمتی باشند که نویسنده کشیده است.

وی اضافه کرد: درباره عنوان کتاب فکر می‌کنم با محتوا و مباحثی که در فصل‌ها آمده، مقداری ناهمخوانی دارد. به نظر می‌رسد عنوان، غیرمنعکس است و جامع نیست. برخی از تفاسیر باید اصلاح شود و باید توجه داشت تحقیقات میدانی، کار علمی نیست؛ شاخصه علم این است که عقل در قبول یا رد آن دخالت کند.

شفیعی‌نیا گفت: در مواردی به نظر می‌آید منابع دست دوم و سوم هستند. منابع باید تا ممکن است دست اول باشد. منطقی‌تر این است بین مذاهب و جریان‌های فکری تفکیک قائل باشیم. هر کدام موضوعات مختص خود را طلب می‌کند. برخی مطالب در کتاب خوب شروع می‌شوند اما کم از موضوع اصلی خارج می‌شوند.

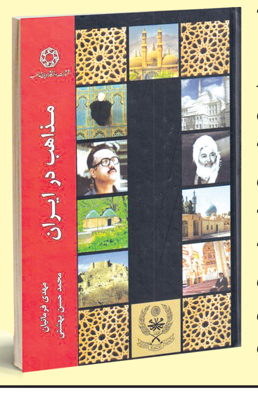

ویسی، دیگر سخنران این نشست به صورت نمونه و با ارائه صفحه، نقدهای مختلفی به کتاب وارد کرد و با توجه به دلایل محتوایی و یکدست شدن کتاب، پیشنهاد کرد عنوان کتاب از «مذاهب در ایران» به «تاریخ مذاهب» تغییر کند.

ویسی بیان کرد: هدف این کتاب خدمت فرهنگی بوده، اما چه خوب که خدمات فرهنگی ما به‌خصوص در مقدمه و چکیده، از پختگی لازم و خوبی برخوردار باشند تا مخاطب جذب شود.

در نشست «احیاگر بصیر» از آیت‌الله سید محمدمهدی الخِرْسان در مشهد تجلیل شد

علما، پرچمداران حرکت به سوی تمدن نوین اسلامی

به همت سازمان علمی و فرهنگی آستان قدس رضوی، نشست تخصصی «احیاگر بصیر» در سلسله جلسات علمی «امناءالرسل» به منظور تجلیل و تکریم فقیه عالی‌قدر حوزه علمیه نجف اشرف، محدث و محقق برجسته اسلامی آیت‌الله سید محمدمهدی الخرسان در مشهد برگزار شد.

به گزارش آستان‌نیوز، آیت‌الله سید محمدمهدی الخِرْسان متولد ۱۳۴۷ هجری قمری، عالم برجسته شیعی اهل نجف، نویسنده، تراجم‌نگار و مصحح کتاب‌های معتبر اسلامی است.

مشهورترین اثر این عالم برجسته اسلامی، کتاب موسوعة عبدالله‌بن‌عباس با موضوع ابن‌عباس پسرعمو و صحابی پیامبر(ص) است که در ۲۱ جلد به چاپ رسیده و در سی و چهارمین همایش کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، برنده جایزه برگزیده در حوزه دین و سیره‌نویسی شده است.

حضرات آیات سید ابوالقاسم خویی و سید محسن حکیم از استادان آیت‌الله الخرسان هستند و عالمانی چون حضرات آیات آقابزرگ تهرانی، سید محمدصادق بحرالعلوم، سیدعلی بهبهانی، سید عبدالاعلی سبزواری و سید مرتضی خلخالی به وی اجازه روایت داده‌اند.

کتاب‌های آیت‌الله سید محمدمهدی الخرسان با موضوع تراجم‌نگاری، انساب، کلام، حدیث و فقه نگاشته شده‌اند. کتاب «علی امامُ البَرَرَة» که شرح قصیده‌ای از سید ابوالقاسم خویی درباره امامت امام علی(ع) است و «المحسنُ السّبط مَولودٌ اَم سِقْط» درباره حضرت محسن فرزند امام علی(ع) و حضرت فاطمه(س)، از جمله کتاب‌های وی است.

گزارش آستان‌نیوز حاکی است، رئیس سازمان علمی و فرهنگی آستان قدس رضوی در این کنگره بین‌المللی که صبح یکشنبه ۶ آذر ماه با حضور تولیت‌های عتبه عراق و مسئولان آستان قدس رضوی برگزار شد، ضمن عرض خیر مقدم به میهمانان از کشور عراق، از برپایی این مراسم در بزرگداشت و تکریم علمی و مفاخر جهان اسلام ابراز خرسندی و از دست‌اندرکاران آن در مجموعه سازمان قدردانی و تشکر کرد.

عبدالحمید طالبی اظهار کرد: حوزه علمیه مشهد از حوزه‌های قدیمی و باسابقه‌ای است که ارتباطات و تعاملات خوبی با سایر حوزه‌های علمیه برقرار کرده است.

وی تصریح کرد: امیدواریم این نشست که در شهر مقدس مشهد و در جوار بارگاه منور رضوی برگزار شده، منشأ همکاری و تعاملات هر چه بیشتر بین اعتاب مقدس و متخصصان و پژوهشگران علوم اسلامی قرار گیرد.

سلسله نشست‌های علمی امناء الرسل
Series of Meetings on Omanā Al-Rasol

عکس: سیدمرتضی فاطمیان - عکس رضوی

■ اهداف کنگره امناءالرسل

رئیس پژوهشکده الذریه النبویه قم نیز در این کنگره سخنرانی کرد و گفت: کنگره امناءالرسل با توجه به جامعیت اسلام، اهل بیت(ع) و علمای این مکتب اهداف بلندی را دنبال می‌کند که تعامل با حوزه‌های علمیه شیعه در جهان اسلام و الگودهی به فعالیت‌های جمعی در بالاترین سطح ممکن، برای خنثی‌سازی نقشه‌های تفرقه‌افکنانه دشمنان و پیروان آنان و همچنین ضرورت توجه به نکات آسیب‌زای جامعه اسلام برخی از اهداف برگزاری آن است.

■ ویژگی‌های آیت‌الله الخرسان؛ از ساده‌زیستی تا جهاد علمی

منذر حکیم در ادامه، سیادت، علم و فقاهت، تقوا و کرامت، ساده زیستی، جهاد علمی و تبیین گویا و مقبول در دفاع از مکتب اهل بیت(ع)، دقت در تحقیقات، پشتکار عالی و خستگی‌ناپذیری، دوری از شهرت‌طلبی و حرکت علمی با چراغ خاموش در جامعه‌ای که همواره در حال تحول است را برخی از ویژگی‌های شخصیتی و علمی آیت‌الله سید محمد مهدی الخرسان عنوان کرد.

وی در ادامه گفت: بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی در اهتمام به ذریه نبوی و توجه به رشته نسب‌شناسی گام‌های بلندی برداشته و پژوهشکده الذریه النبویه از برکات این پژوهش‌ها بهره برده است. ضرورت نسب‌شناسی برای بسیاری مشخص نیست اما اهمیت آن بر ما روشن است و تخصص نسب‌شناسی می‌تواند در تحولات علمی اجتماعی نقش بسزایی داشته باشد.

■ تبدیل تهدید به فرصت در گفتمان اسلامی

رئیس بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی هم در سخنانی گفت: اسلام و ائمه اطهار(ع) با مجاهدت و جانفشانی و به کمک حدود الهی برای ما یک گفتمان و خطابه ایجاد کردند که یک گفتمان تمدنی و شیعی است. این گفتمان بزرگ و شیعی در طول تاریخ در برابر هجمه‌ها و تهاجمات زیادی قرار گرفت اما به‌قدری قوی بود که سایر گفتمان‌ها را کنار گذاشت و پیروزی اسلام، پیروزی گفتمان است نه پیروزی شمشیر.

احد فرامرز قراملکی عنوان کرد: این گفتمان در قرن دو هجری ایجاد شد و در قرن سه هجری استحکام یافت و از آن زمان تاکنون مورد هجوم دشمنان قرار گرفت و هیچ یک از این هجوم‌ها نتوانست خللی به آن وارد کند. قدرت گفتمان شیعی به‌قدری زیاد بود که این تهاجم را تبدیل به فرصت می‌کرد. این گفتمان از گذشته به زمان معاصر رسید و در روزگار معاصر، گفتمان مسلط به دانش و فناوری غرب در برابر گفتمان شیعی قد علم کرد.

■ تکریم و معرفی علما، حفاظت از فرهنگ شیعی و اسلامی است

قراملکی تصریح کرد: به دلایل سیاسی و بین‌المللی، گفتمان جدید غرب بیش از ۱۰۰ سال است که هجوم را علیه گفتمان شیعی و اسلامی در بخش سبک زندگی، پوشش و طرز تفکر آغاز کرده است. در این تهاجم گفتمانی و در ابعاد مختلف علیه گفتمان شیعی یک جنبه بسیار خطرناک وجود دارد. گفتمان غربی می‌خواهد با تهاجمش هویت شیعه را بگیرد و احساس بی‌هویتی بدهد. بی‌شک راهکار مقابله با آن، معرفی اسوه‌ای است که بگوید یک فرد مسلمان و شیعه می‌تواند این‌گونه باشد. تکریم علما به نوعی نشان دادن اسوه و در واقع حفاظت از شیعه و اسلام است.

وی بیان کرد: شناسایی و معرفی اسوه نیاز به پاسخ روشمند به سؤالات دارد که چرا و با چه ملاک‌هایی این شخص را انتخاب می‌کنیم و این فرد به دلیل کتاب‌هایش یا اندیشه‌هایش و به سبب تأثیر تمدنی یا سایر جنبه‌ها اسوه شده است. اگر چگونگی اسوه شدن را پاسخ ندهیم و فقط تعریف و تمجید کنیم اسوه و الگو ایجاد نمی‌شود.

■ علما و دانشگاهیان، مسیر ارتباط تمدن‌ها

غلامرضا جلالی، سرپرست گروه تاریخ و سیره اهل بیت(ع) بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی نیز در این نشست با اشاره به اینکه این نشست درراستای تعامل علمی میان مراکز حوزوی و اسلامی مشهد و نجف است، گفت: حوزه‌های علمیه باید با هم ارتباط داشته باشند و یکدیگر را مکمل خود بدانند؛ فرهنگ‌های متفاوت از طریق حوزه‌ها و تعامل ادیان ابراهیمی ساخت‌وساز پیدا می‌کنند و درواقع در تولید علم، هیچ امری به اندازه برقراری ارتباط مهم نیست.

وی افزود: زمام حرکت به سوی تمدن نوین اسلامی در اختیار علما، روحانیون، دانشگاهیان و اندیشمندانی است که قدرت ارتباط با سایر مراکز علمی را دارا هستند.

جلالی اظهار کرد: یکی از ویژگی‌های حوزه علمیه مشهد، جامعیت آن است و تقریباً تمام حوزه‌های علمی از جمله فلسفه، ریاضیات، هنر و سایر علوم که مناسب برای زندگی اسلامی است در این حوزه تدریس می‌شود.

■ دیار توس و تشکیل و توسعه تمدن

سرپرست گروه تاریخ و سیره اهل بیت(ع) بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی عنوان کرد: خواجه نصیرالدین طوسی و شخصیت‌هایی در این اندازه که تمدن و تفکر را ترویج کرده‌اند در این حوزه از تمدن اسلامی حضور داشته‌اند. به طور کلی برای نخستین بار خواجه نصیرالدین طوسی کلمه تمدن را به کار برد و علت این اتفاق، وجود ظرفیت‌های دشت توس، موقعیت استثنایی منطقه و حضور امام رضا(ع) بود و به صورت تمدن شکل گرفت و توسعه پیدا کرد.

غلامرضا جلالی عنوان کرد: وهابیت در پاکستان ۱۵ هزار پایگاه علمی دارد و در بخش افغانستان و آسیای مرکزی به جای حضور حوزه نجف و قم براساس توانایی‌های ذاتی خودش در حال فعالیت است. وی گفت: مشهد بیش از هزار و ۳۰۰ سال پیشینه تاریخی داشته و حوزه علمیه خراسان و مشهد در کنار حوزه‌های علمیه نجف و قم یکی از حوزه‌های شاخص است که در شرق قرار دارد.

رضا اسکندری، دبیر کنگره علمی و بین‌الملل امناءالرسل نیز در ادامه این نشست با بیان اینکه معرفی پرورش‌یافتگان حوزه‌ها و علمای ربانی زمینه گسترش علم و عمل را در میان حق‌جویان عالم و به طور خاص جامعه اسلامی فراهم می‌کند، گفت: حوزه علمیه بر آن شده جریانی ادامه‌دار را در راستای تکریم علمای برجسته حوزه‌های علمیه جهان تشیع به‌ویژه حوزه قم ایجاد کند.

وی ادامه داد: بر این اساس، کنگره‌ای با عنوان «کنگره علمی و بین‌المللی امناءالرسل» با محوریت حوزه‌های علمیه شکل گرفت که با همکاری و تعامل با نهادها و مراکز گوناگون حوزوی و دینی جهان تشیع به‌ویژه ایران و عراق به شناخت ابعاد علمی، معنوی و علمی بزرگان حوزه‌ها و شناساندن آن همت گمارد.

در بخشی دیگر از این نشست نیز حجت‌الاسلام والمسلمین سید محمد ذوالفقاری، معاون امور بین‌الملل سازمان علمی و فرهنگی آستان قدس رضوی به ارائه گزارشی از تشکیلات و ساختار آستان قدس رضوی پرداخت و عنوان کرد: حرم مطهر رضوی با مساحتی بیش از یک میلیون مترمربع سالیانه میزبان بیش از ۳۵ میلیون زائر از داخل و خارج کشور است. وی ادامه داد: بارگاه منور رضوی زنده‌ترین، پیشروترین، مؤثرترین و علمی‌ترین سازمان فرهنگی و پویا در ایران اسلامی است.

وقف و نذر

سهم بانوان اصفهان در موقوفات چقدر است؟

از مدرسه نیم‌آورد تا مسجد الزهرا (علیهاالسلام)

مهدیه قمری | در دوران مختلف تاریخ ایران می‌توان گام‌هایی که واقفان در حوزه وقف برداشته‌اند را دید؛ در این میان، براساس شواهد و اسنادی که از وقف‌نامه‌ها باقی مانده، می‌توان سهم بانوان در موقوفات را نیز بررسی کرد.

امروز می‌خواهیم به اصفهان برویم، به دوره صفویه، شهری که به نام فرهنگ و هنر کهن شهرت دارد. امروز وقف‌نامه‌هایی موجود است که نشان می‌دهد مردم به‌ویژه بانوان در حوزه وقف فعالیت‌های بسیاری انجام داده‌اند. اولین نکته جالب توجه در بررسی این وقف‌نامه‌ها این است که در این دوره تاریخی، بانوان اصفهان سهم ۲۹ درصدی در موقوفات داشتند. با اینکه در آن زمان همچنان نگاه واقفان به ساخت مسجد و مدرسه و وقف آن بود، اما این سنت حسنه در دوران صفویه فراموش نشد.

■ از مدرسه وقفی زینب بیگم تا تأسیس مدرسه پریخان خانم

زینب بیگم بانویی اصفهانی بود که همسری پزشک داشت، موقوفه‌های او در دو بخش مذهبی و علمی یعنی ساخت و وقف مسجد و مدرسه انجام شده است. می‌گویند شانس یک بار در خانه را می‌زند، شاید این ضرب‌المثل برای زینب بیگم درست باشد، زیرا وقتی او و همسرش برای مدتی به هندوستان می‌روند همسر این بانوی واقف روزی دختر یکی از شخصیت‌های مهم هندوستان را درمان و پاداشی زیاد دریافت می‌کند. وقتی زینب بیگم با همسرش به ایران و اصفهان بازمی‌گردد تصمیم می‌گیرد با پول این پاداش، مدرسه و مسجدی بسازد و هر دو را وقف کند.

نیم‌آورد نامی است که این واقف روی مدرسه وقف شده‌اش می‌گذارد؛ علت این نام‌گذاری نیز شاید به خاطر محله‌ای به این اسم باشد که مدرسه در آن بنا شده است.

«نیم آور» در زبان طبری به معنای کماندار و نگهدار کمان است، شاید محله نیم‌آورد مرکز نیروهای نظامی و پادگان کمانداران دیلمی بوده؛ این محله در اواسط قرن ششم محل زندگی بزرگان شهر بوده است. تاریخ بنای مدرسه به علت نداشتن کتیبه تاریخی، روشن نیست.

پریخان خانم هم از دیگر بانوان خیر و نیکوکار اصفهان است که مدرسه‌ای را به نام خودش ساخت و وقف کرد. یکی از خدمتکاران دوره صفویه به نام دده خاتون مدرسه‌ای به نام خودش ساخت اما از این مدرسه که براساس اسناد موجود، در محله خواجو بوده امروز چیزی باقی نمانده است. در بازار منجم‌باشی بازار بزرگ اصفهان مدرسه‌ای تاریخی و وقفی وجود دارد که واقف آن، دلارام خانم، مادربزرگ یا جده بزرگ شاه عباس دوم است. این مدرسه که توسط این بانوی اصفهانی ساخته شد هنوز هم جزو نهادهای مهم آموزشی و مؤثر در تعلیم فقه شیعه است.

■ ساخت و وقف مسجد توسط بانوان اصفهانی

میرزا احمد بیک نمکی در نیمه اول قرن دهم هجری قمری زندگی می‌کرد. او دختری به نام حاجیه شاه خانم داشت که از بانوان خیر بود و در دوره صفویه به عنوان نیکوکار شهرت داشت. او مسجدی به نام مسجد نمکی ساخت که امروز به نام مسجد آیت‌الله شهید بهشتی در خیابان هاتف اصفهان وجود دارد.

امروز مسجدی در اصفهان وجود دارد که به مسجدالزهرا(س) معروف است، اسناد نشان می‌دهد در دوره صفویه این مسجد توسط بانویی به نام زهرا خانم ساخته شده که واقفی خیر و نیکوکار بوده است. نکته جالبی که در تاریخ وجود دارد اینکه تعدادی از بانوان واقف اصفهانی در دوره صفویه بخش‌هایی از اماکن مقدس در این شهر را تعمیر و بهسازی کرده و این کار را در قالب وقف انجام داده‌اند.

طهماسب قلی بیگ، از امرای عهد صفوی بود که دختری به نام آقا سلطان داشت. او در تعمیر و تزئین مسجد جامع اصفهان اقداماتی انجام داده و کتیبه‌ای با نام او در این مسجد که از مشهورترین اماکن مذهبی اصفهان است وجود دارد.

کلام فی الحق خیر من سکوت علی باطل

سخن گفتن درباره حق، از سکوت بر باطل بهتر است.

آگهی قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقدسند رسمی حوزه ثبتی تربت جام

نظر به دستور مواد یک و ۳قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی وساختمانهای فاقدسندرسمی وماده ۱۳آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی وساختمانهای فاقد سند رسمی مصوب ۹۰/۹/۲۰- املاک واحدثبتی تربت جام متقاضیانی که در هیات موضوع ماده یک قانون مذکور مستقردرواحد ثبتی تربت جام مورد رسیدگی وتصرفات مالکانه و بلا معارض انان محرز و رای لازم صادر گردیده جهت اطلاع عموم به شرح ذیل آگهی می گردد .

-برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۶۰۰۷۰۰۰۸۳۹-۱۴۰۱/۰۷/۰۹ تصرفات مالکانه وبلامعارض متقاضی خانم مریم اردوئی نسبت به سه دانگ مشاع از ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۶۲۹۵۸,۱۰ مترمربع در قسمتی از پلاک شماره ۳۳فرعی مجزی شده از ۱۲فرعی از ۳۰۳-اصلی اراضی حسن آباد بالاجام واقع در خراسان رضوی بخش ۱۳مشهد حوزه ثبت ملک تربت جام خریداری از مالک رسمی خانم معصوم اردوئی محرز گردیده است.

-برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۶۰۰۷۰۰۰۸۴۰-۱۴۰۱/۰۷/۰۹ تصرفات مالکانه وبلامعارض متقاضی خانم شهربانو نامجو نسبت به سه دانگ مشاع از ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۶۲۹۵۸,۱۰ مترمربع قسمتی از پلاک شماره ۳۳فرعی مجزی شده ۱۲فرعی از ۳۰۳-اصلی اراضی حسن آباد بالاجام واقع در خراسان رضوی بخش ۱۳مشهد حوزه ثبت ملک تربت جام خریداری از مالک رسمی خانم معصوم اردوئی محرز گردیده است

-برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۶۰۰۷۰۰۰۸۵۹-۱۴۰۱/۰۷/۱۱ تصرفات مالکانه و بلامعارض متقاضی آقای امیرصالح احمدی در ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۳۳۰۰۰۰ مترمربع در قسمتی از پلاک ۱۴۹فرعی از ۳۱۵ -اصلی اراضی اسماعیل خان واقع در خراسان رضوی بخش ۱۳مشهد حوزه ثبت ملک تربت جام خریداری از خریداری از مالکین رسمی ۱-رسول مغنی باشی ۲-محمد بوستانی ۳-غلام غوث قلعه کاهی ۴-امیر شادمهری ۵-حیدر شاه پرست ۶-فاروق ایلبیگی ۷-عبدالرحیم رحمتی ۸-طالب علیشاهی ۹-غلام شادمهری ۱۰-حسام الدین تیموری ۱۱-رمضان یعقوبی ۱۲-غیاث یعقوبی ۱۳-حاج عبدالرحمان صنمی ۱۴-دلآور خان اسحقی ایلبیگی ۱۵-ابراهیم اسحقی ایلبیگی ۱۶-سرورخان اسحقی ایلبیگی ۱۷-غلام نبی اسحاقی ایلبیگی ۱۸-محمد بوستانی ۱۹-احمد علیشاهی ۲۰-عظیم شاهی ۲۱-غلام شاهی ۲۲-کریم کریمی محرز گردیده است

-برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۶۰۰۷۰۰۰۸۵۷-۱۴۰۱/۰۷/۱۱ تصرفات مالکانه و بلامعارض متقاضی آقای جمعه احمدی نسبت به ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۲۹۵۳۷۷ مترمربع در قسمتی از پلاک شماره ۱۴۹فرعی از ۳۱۵ -اصلی اراضی اسماعیل خان واقع در خراسان رضوی بخش ۱۳مشهد حوزه ثبت ملک تربت جام خریداری از مالکین رسمی ۱-رسول مغنی باشی ۲-محمد بوستانی ۳-غلام غوث قلعه کاهی ۴-امیر شادمهری ۵-حیدرشاه‌پرست ۶-فاروق ایلبیگی ۷-عبدالرحیم رحمتی ۸-طالب علیشاهی ۹-غلام شادمهری ۱۰-حسام الدین تیموری ۱۱-رمضان یعقوبی ۱۲-غیاث یعقوبی ۱۳-حاج عبدالرحمان صنمی ۱۴-دلآور خان اسحقی ایلبیگی ۱۵-ابراهیم اسحقی ایلبیگی ۱۶-سرورخان اسحقی ایلبیگی ۱۷-غلام‌نبی اسحاقی ایلبیگی ۱۸-محمد بوستانی ۱۹-احمد علیشاهی ۲۰-عظیم شاهی ۲۱-غلام شاهی ۲۲-کریم کریمی محرز گردیده است

-برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۶۰۰۷۰۰۰۸۵۸-۱۴۰۱/۰۷/۱۱ تصرفات مالکانه وبلامعارض متقاضی آقای داود احمدی نسبت به ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۲۰۸۰۲۱ مترمربع در قسمتی از پلاک ۱۴۹فرعی از ۳۱۵ -اصلی اراضی اسماعیل خان واقع در خراسان رضوی بخش ۱۳مشهد حوزه ثبت ملک تربت جام خریداری از مالکین رسمی ۱-رسول مغنی باشی ۲-محمد بوستانی ۳-غلام غوث قلعه کاهی ۴-امیر شادمهری ۵-حیدرشاه‌پرست ۶-فاروق ایلبیگی ۷-عبدالرحیم رحمتی ۸-طالب علیشاهی ۹-غلام شادمهری ۱۰-حسام الدین تیموری ۱۱-رمضان یعقوبی ۱۲-غیاث یعقوبی ۱۳-حاج عبدالرحمان صنمی ۱۴-دلآور خان اسحقی ایلبیگی ۱۵-ابراهیم اسحقی ایلبیگی ۱۶-سرورخان اسحقی ایلبیگی ۱۷-غلام‌نبی اسحاقی ایلبیگی ۱۸-محمد بوستانی ۱۹-احمد علیشاهی ۲۰-عظیم شاهی ۲۱-غلام شاهی ۲۲-کریم کریمی محرز گردیده است

- برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۶۰۰۷۰۰۰۸۴۲-۱۴۰۱/۰۷/۰۹ تصرفات مالکانه و بلامعارض متقاضی آقای محمد فاطمی احمدآبادی نسبت به ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۱۶۷,۸۵ مترمربع قسمتی از پلاک شماره ۷۱۶۷ فرعی از ۱۶۶ -اصلی اراضی اسماعیل اباد واقع در خراسان رضوی بخش حوزه ثبت ملک تربت جام خریداری از مالکیت مشاعی متقاضی محرز گردیده است

-برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۶۰۰۷۰۰۰۸۴۴-۱۴۰۱/۰۷/۱۰ تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای مرتضی سفری نسبت به ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۱۰۷,۸۵ مترمربع قسمتی از پلاک شماره ۱۲فرعی از ۷۳۲- اصلی واقع در خراسان رضوی بخش ۱۳ مشهد حوزه ثبت ملک تربت جام از مالکیت مشاعی متقاضی محرز گردیده است

-برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۶۰۰۷۰۰۰۸۴۷-۱۴۰۱/۰۷/۱۰ تصرفات مالکانه و بلامعارض متقاضی خانم کبری اورسن نسبت به ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۱۷۰مترمربع قسمتی از پلاک شماره ۵ فرعی از ۳ -اصلی اراضی یحیی اباد واقع در خراسان رضوی بخش ۱۳ مشهد حوزه ثبت ملک تربت جام خریداری مع الواسطه از مالک رسمی اقا بیک ایرانی علی خواجه محرز گردیده است.

-برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۶۰۰۷۰۰۰۸۰۵-۱۴۰۱/۰۷/۲۹ تصرفات مالکانه و بلامعارض متقاضی خانم فاطمه رشیدپور نسبت به ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۲۳۹,۲۸مترمربع قسمتی از پلاک شماره ۶۷۹۳ از ۳۳۱۸ فرعی از ۱۶۶ -اصلی اراضی اسماعیل اباد واقع در خراسان رضوی بخش ۱۳ مشهد حوزه ثبت ملک تربت جام خریداری کل مالکیت مشاعی متقاضی طبق سند رسمی ۴۸۷۸۹- ۱۴/۱۱/۹۴دفترخانه اسناد رسمی ۱۰ تربت جام محرز گردیده است.

-برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۶۰۰۷۰۰۰۸۰۰-۱۴۰۱/۰۶/۲۹ تصرفات مالکانه و بلامعارض متقاضی خانم مهناز بخشایش نسبت به ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۱۵۲,۵۵مترمربع قسمتی از پلاک شماره ۷۱۶۷فرعی از ۱۶۶ -اصلی اراضی اسماعیل اباد واقع در خراسان رضوی بخش ۱۳ مشهد حوزه ثبت ملک تربت جام خریداری کل مالکیت مشاعی متقاضی برابر سند رسمی ۱۶۰۱۸در مورخ۱۳۹۹/۰۲/۲۸دفتر ۲۴۹مشهد محرز گردیده است.

-برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۶۰۰۷۰۰۰۸۴۱-۱۴۰۱/۰۷/۰۹تصرفات مالکانه وبلامعارض متقاضی خانم اشرف دنگ کوب نسبت به ششدانگ یکباب ساختمان مساحت ۳۰۰ متر مربع کل پلاک شماره ۵۲۸ فرعی از ۱۶۶-اصلی واقع دراراضی اسماعیل اباد خراسان رضوی بخش ۱۳ مشهد حوزه ثبت ملک تربت جام مبایعه نامه عادی و دادنامه شماره ۹۹۰۹۹۷۵۱۷۲۵۰۰۸۸۰ به مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۵خریداری مع الواسطه از غلام حسین نداف محرز گردیده است.

-برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۶۰۰۷۰۰۰۸۰۴-۱۴۰۱/۰۶/۲۹ تصرفات مالکانه و بلامعارض متقاضی آقای نجم الدین قربانی نسبت به ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۱۹۹,۹۵مترمربع قسمتی از پلاک شماره ۷۱۶۷ فرعی از ۱۶۶ -اصلی اراضی اسماعیل اباد واقع در خراسان رضوی بخش ۱۳ مشهد حوزه ثبت ملک تربت جام از محل مالکیت مشاعی متقاضی محرز گردیده است.

-برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۶۰۰۷۰۰۰۹۱۴-۱۴۰۱/۰۷/۱۸ تصرفات مالکانه و بلامعارض متقاضی خانم گل جان چوپان مرادآبادی در ششدانگ یکباب ساختمان مساحت ۱۲۳,۱ متر مربع قسمتی از پلاک شماره ۱۸۸۰ فرعی از ۳-اصلی اراضی یحیی آباد واقع در خراسان رضوی بخش ۱۳ مشهد حوزه ثبت ملک تربت جام خریداری مع الواسطه از زارعین و مالکین یحیی آباد پلاک ۱۸۸۰ فرعی از ۳-اصلی محرز گردیده است